

ΑΚΗΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ - ΜΕΛΟΣ Ε.Γ. ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

Σύντροφοι,

Ειλικρινά, συμπληρωματικά μόνο, αισθάνομαι την υποχρέωση να μιλήσω με τους άλλους συντρόφους του Ε.Γ., σχετικά με τον Απολογισμό. Άκουσα με πολλή προσοχή την κριτική, που έφτασε μέχρι και σημείο πολεμικής από ορισμένους συντρόφους χθες, αλλά, συγχρόνως, νομίζω όσοι είμασταν εδώ χθες - έστω λίγοι - αφουγκραστήκαμε και την αγωνία των πολλών, εκείνων που δεν ήταν χθες εδώ, εκείνων που δεν είναι και σήμερα εδώ, οι οποίοι όμως αγωνιούν με ποιο τρόπο το ΠΑΣΟΚ θα μπορέσει να ξαναμπει ξανά πρωτοπορία, στον αγώνα του λαϊκού κινήματος, για να δώσει μια νέα προοπτική στην πορεία αυτής της χώρας, αντιμετωπίζοντας αποτελεσματικά την επίθεση του νεοσυντηρητισμού και του νεοφιλελευθερισμού στην ελληνική κοινωνία.

Διότι, συντρόφισσες και σύντροφοι, ας μην ξεχνάμε, ο δικός μας Απολογισμός σήμερα πρέπει να απαντήσει και σε κάτι. Γιατί η Ν.Δ., έφτασε το 47% και γιατί το ΠΑΣΟΚ του 48%, το κόμμα των μη προνομιούχων, όταν, αφού 8 χρόνια οδήγησε εκείνους που έγιναν προνομιούχοι από μη προνομιούχοι, να φύγουν, πλέον, απ' τις γραμμές του και να βρεθούν απ' την άλλη πλευρά. Είναι ένα θέμα, το οποίο, πράγματι, εάν θέλουμε να μιλήσουμε ουσιαστικά πάνω στον Απολογισμό, πρέπει να απαντηθεί.

Φοβάμαι, βέβαια, ότι ο Απολογισμός έγινε αφορμή για κριτικές σε πρόσωπα. Κι αυτό είναι λάθος. Διότι ο Απολογισμός του ΠΑΣΟΚ αναφέρεται στη συνολική πορεία του ΠΑΣΟΚ τα τελευταία 4 χρόνια. Δεν θα κάνω καμιά διαφυγή - παρακαλώ, προσέξτε, σύντροφοι - στο μακρύ παρελθόν, στα 16 χρόνια του ΠΑΣΟΚ. Η πορεία μέχρι το '84 συζητήθηκε και εγκρίθηκε απ' το 1ο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ το 1984. Κι ας μην ψάχνουμε να βρούμε αλλού τα αίτια και γιατί φθάσαμε εδώ που φθάσαμε. Μόνο εάν σκύψουμε, πραγματικά, στο τι έγινε στην 5ετία '84-'89 - 6ετία μέχρι το '90, ουσιαστικά, τώρα - τότε μόνο θα μπορέσουμε ν' απαντήσουμε πειστικά σ' αυτό το αγωνιώδες ερώτημα, που υπάρχει απ' όλες τις πλευρές.

Τι συνέβη; Γιατί χάσαμε; Ποιος φταίει; Είναι τα βασικά ερωτήματα. Και αν σ' αυτά δεν απαντήσουμε και μετατρέψουμε τον απολογισμό, ουσιαστικά, σε μια διαδικασία απολογίας των μελών της Κ.Ε. ή του Ε.Γ., πολύ φοβάμαι ότι έχουμε ξεφύγει από εκείνο το οποίο οφείλουμε να κάνουμε, ως μέλη αυτού του Κινήματος, στην κρίσιμη ιστορικά, κοινωνικά και πολιτικά, συγκυρία, την οποία περνάει η χώρα μας.

Αυτό είναι το κρίσιμο ερώτημα. Και βέβαια, σύντροφοι, επειδή εγώ δεν αισθάνομαι απολογούμενος ως μέλος της Κ.Ε. ή του Ε.Γ., αναλαμβάνοντας, συγχρόνως, πλήρως όλες τις ευθύνες, στις οποίες συμμετείχα, μέσα απ' αυτή τη μακρά πορεία συμμετοχής μου στα αρμόδια συλλογικά όργανα, έρχομαι απλά να καταθέσω και να συμβάλλω σε πολιτικό επίπεδο, διότι ευθύνη μας σήμερα είναι να μιλήσουμε για πολιτικές, να μη μιλήσουμε για πρόσωπα υπέρ ή κατά.

Να μην κάνουμε πολεμική, διότι αυτό θα γίνει μεθαύριο. Έχουμε τη δυνατότητα τα πρόσωπα να τα κρίνουμε με την ψήφο μας, στην ψηφοφορία, στην εκλογή της νέας Κ.Ε. Και εάν νομίζουμε ότι οι τάδε ή οι τάδε δεν λειτούργησαν σωστά, εκεί ακριβώς θα εκφράσουμε τη θέση και την άποψή μας. Σήμερα, αλίμονο εάν πάμε να μετατρέψουμε τον Απολογισμό σε μία επιχείρηση ή μια διαδικασία υποβάθμισης ή αναβάθμισης προσώπων.

Και γιατί έχει νόημα να μιλήσουμε για πολιτικές, φίλες και σύντροφοι; Διότι δεν μπορούμε να αποφύγουμε την καρδιά του προβλήματος. Γιατί το 47% ξανάγινε 40% και γιατί εμείς χάσαμε. Και πρέπει να το πούμε ωμά και ανοιχτά. Διότι, στη μακρά πορεία εκδημοκρατισμού, εκσυγχρονισμού, ανασυγκρότησης - θεσμικής, κοινωνικής - και παραγωγής της ελληνικής κοινωνίας, την οποία επιχειρήσαμε, φτάσαμε στο κρίσιμο

σημείο όπου η ίδια η κοινωνία δεν μπορούσε πλέον να δεχθεί την πολιτική εκσυγχρονισμού, με τον τρόπο που εμείς επιχειρήσαμε να προχωρήσουμε.

Αρα, λοιπόν, δεν αρκεί μόνο ιδεολογία σωστή, δεν αρκεί μόνο ξεκάθαρη εξειδικευμένη πολιτική πρόταση. Δεν αρκεί πολιτική στρατηγική. Έχει σημασία ο τρόπος εφαρμογής της πολιτικής, έχει σημασία η πρακτική μας, έχει σημασία ο τρόπος με τον οποίο προσπαθούμε μια συγκεκριμένη πολιτική να την περάσουμε σ' ένα συγκεκριμένο χώρο.

Κι εδώ υπάρχουν τα προβλήματα. Γιατί; Όχι μόνο οι αδυναμίες των υποκειμένων που πάνε να εφαρμόσουν τη συγκεκριμένη πολιτική. Αυτό είναι κάτι που εντοπίζεται. Και τα πρόσωπα, στο κάτω - κάτω, αλλάζουν ανά πάσα στιγμή. Έχουμε να κάνουμε και με τη δυναμική της ίδιας της κοινωνίας, η οποία πρέπει ακριβώς να μετεξελιχθεί και να προχωρήσει σε άλλη ποιότητα, σε άλλο στάδιο, σε άλλο βήμα.

Ας μην ξεχνάμε, τελικά, όσοι εμείς εδώ πέρα μέσα, με ελαφρά τη καρδία, επιχειρούμε να περιορίσουμε ή να υποβαθμίσουμε το θέμα του Απολογισμού μιας Κ.Ε., το θέμα Απολογισμού του ΠΑΣΟΚ, που αναφέρεται στη συνολική μας πορεία, σε επίθεση ή αντίθεση, πάνω σε πρόσωπα, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η πολιτική, σε τελική ανάλυση δεν είναι τίποτ' άλλο, παρά η δυναμική της ιστορικής νομοτέλειας και η επιβεβαιώνεται απ' τη ζωή ή δεν επιβεβαιώνεται.

Και μη μου πείτε ότι όλα αυτά τα χρόνια το ΠΑΣΟΚ είχε πρόβλημα ιδεολογίας! Μη μου πείτε ότι το ΠΑΣΟΚ είχε πρόβλημα επεξεργασίας και παρουσίασης εξειδικευμένων πολιτικών. Σε όλα αυτά συμφωνούσαμε. Το θέμα ήτανε πώς από τη θεωρία, πώς, από τη συγκεκριμένη πολιτική επιλογή, θα περάσουμε στο συγκεκριμένο αποτέλεσμα, εδώ και τώρα, σε τακτό χρονικό διάστημα, όχι αργότερα, εδώ, σήμερα και όχι αύριο.

Αυτή ακριβώς είναι η αδυναμία. Κι αν δεν απαντήσουμε θετικά σ' αυτό το ερώτημα, φίλκοι και σύντροφοι, μέσα απ' αυτή τη διαδικασία του Συνεδρίου μας, τότε δεν κάνουμε τίποτε. Γι' αυτό, ακριβώς, δεν πρέπει να δούμε τη συζήτηση για τον Απολογισμό ως μια ξεκομμένη διαδικασία. Διότι η απερχόμενη Κ.Ε. ήρθε να πει, γνωρίζοντας, συνειδητοποιώντας τις αδυναμίες και τα λάθη της, με ποιον τρόπο θα προτείνουμε ποια πολιτική, ποια πρακτική, ποια συμπεριφορά πρέπει να 'χει συνολικά το ΠΑΣΟΚ σ' όλα τα επίπεδα, ώστε να μπορέσουμε στην πορεία, από δω και πέρα, να προχωρήσουμε αποτελεσματικότερα απ' ό,τι επιχειρήσαμε στο παρελθόν.

Ετσι, υπάρχουν οι πολιτικές θέσεις, υπάρχει η Διακήρυξη, υπάρχει το Καταστατικό, που απαντά και στα τρία ερωτήματα. Με ποιον τρόπο θα μπορέσουμε, σύντροφοι, να απαντήσουμε θετικά σ' αυτά τα δεδομένα.

Και γι' αυτό ακριβώς, πιστεύω ότι οφείλουμε να συνειδητοποιήσουμε, εκτονώνοντας κάπως και το κλίμα, το οποίο προς στιγμήν πήγε να δημιουργηθεί μεταξύ μας, μέσα απ' τη χθεσινή συζήτηση, ότι η πορεία ουσιαστικά του Απολογισμού, η πορεία συζήτησης του Προϋπολογισμού, εάν οδηγηθεί σε μία καταψήφιση, σημαίνει ότι ουσιαστικά ακυρώνουμε, δεν αποδεχόμαστε, τη μέχρι σήμερα, τα τελευταία χρόνια, πορεία, συμπεριφορά, πρακτική και, πάνω απ' όλα, την πολιτική του ΠΑΣΟΚ, που, όμως, όποια κριτική κι αν ο καθένας από μας μπορεί να κάνει στον α' ή β' τομέα, είμαι βέβαιος ότι η συντριπτική πλειοψηφία των μελών, των στελεχών, αλλά και του ίδιου του λαϊκού κινήματος, δέχεται ως θετική την πολιτική πρόταση, την πολιτική παρέμβαση και τη δημιουργία του ΠΑΣΟΚ, όχι μόνο στα 4 χρόνια, αλλά συνολικά στην θετία.

Αρα, λοιπόν, γι' αυτό, για μένα, πιστεύω, δεν υπάρχει θέμα καταψήφισης, εκτός πια αν θέλουμε, μέσα απ' τη στάση μας στον Απολογισμό, να επιχειρήσουμε ή να

εκφράσουμε κάτι το άλλο, κάτι το διαφορετικό. Απ' την άλλη μεριά, μία υπερψήφιση του Απολογισμού σημαίνει τι; Σημαίνει ότι συμφωνούμε στις αδυναμίες, τις οποίες επεσήμανε η Κ.Ε. Σημαίνει ότι συμφωνούμε στις αδυναμίες, στα λάθη, στις ατέλειες και, εν πάση περιπτώσει, στην ανάλυση την οποία κάνουμε, γιατί δεν φτάσαμε μέχρι σήμερα εκεί που θα θέλαμε να φτάσουμε ή δεν προχωρήσαμε πιο αποφασιστικά.

Με βάση, λοιπόν, αυτές τις δύο διαπιστώσεις, σύντροφοι, πιστεύω ότι πρέπει να συνειδητοποιήσουμε τι ζητάει σήμερα από μας η βάση του ΠΑΣΟΚ και, γενικότερα, η ελληνική κοινωνία. Κι αυτό που ζητάει είναι ένα: μέσα απ' αυτό το Συνέδριο, το οποίο θα μας δώσει τη δυνατότητα να κρίνουμε και να απαντήσουμε πειστικά, με νηφαλιότητα, χωρίς ενθουσιασμούς και χωρίς πανηγυρικές διακηρύξεις στο πώς πρέπει να προχωρήσουμε.

Και, στο βαθμό που αυτό δεν το προσεγγίσαμε ικανοποιητικά - και δεν το προσεγγίσαμε, λόγω του συντόμου χρόνου των διαδικασιών - πρέπει να δούμε ότι το Συνέδριό μας, αυτό το 2ο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ, είναι, πλέον, μία νέα αφετηρία, όπου επανέρχεται μέσα στο κόμμα ο διάλογος, η πολυφωνία, η διακίνηση των ιδεών, όπου ξανά το κόμμα μπαίνει στο επίκεντρο. Μέσα απ' αυτό το Συνέδριο, πρέπει να ξαναβρούμε το ΠΑΣΟΚ. Τα στελέχη του πρέπει να ξαναβρούν το κόμμα τους, το ΠΑΣΟΚ, τις λειτουργίες του, την παραγωγή και αναπαραγωγή ιδεολογίας, πολιτικής και στελεχών.

Αυτό είναι το κρίσιμο σημείο, συντρόφισσες και σύντροφοι, κι αυτό πρέπει να επιβεβαιωθεί, μέσα απ' την ολοκλήρωση των διαδικασιών του ΠΑΣΟΚ. Και βέβαια, για να διασφαλιστεί αυτό το θέμα, υπάρχει τι; Πρέπει να μας δοθεί η δυνατότητα, τόσο στις πολιτικές θέσεις, όσο και στο Καταστατικό, να προσδιορίσουμε εκείνες τις αποφάσεις, που είναι αναγκαίες για να πετύχουμε αυτό το στόχο.

Με βάση, λοιπόν, αυτές τις επιλογές, οι οποίες πολύ συνοπτικά και συγκεκριμένα, όμως, τίθενται μπροστά μας ως μία πρόκληση, έχουμε να επιλέξουμε εάν θα ακολουθήσουμε μία συμπεριφορά μέσα απ' το Συνέδριο, η οποία θα δώσει θετικές απαντήσεις σ' αυτό, ή απλώς θα αγνοήσουμε τη συγκυρία, αφήνοντας την κοινωνία να βρει άλλους δικούς της δρόμους. Ευχαριστώ, σύντροφοι.